

כניסה:	יציאה:	ר"ת:
16:22	17:13	17:44

עיוני הפרשה

שיעורו השבועי של מורנו המשגיח שליט"א

עיונים

ויאמר אלהם אל תרגזו בדרך (בראשית מה, כד)

פירש"י "אל תרגזו בדרך - אל תתעסקו בדבר הלכה שלא תרגז עליכם הדרך. ד"א אל תפסיעו פסיעה גסה ותכנסו בחמה לעיר. ולפי פשוטו של מקרא יש לומר לפי שהיו נכלמים, היה דואג שמא יריבו בדרך על דבר מכירתו..." עכ"ל. וצ"ב **למה רק יוסף הזהירים** 'אל תרגזו בדרך' ולא **מצינו שיעקב הזהירים** כשיצאו מעמנו? בשלמא לפירוש

שחשש שיריבו על דבר מכירתו, שפיר. אבל לפרושים שהזהירם, שלא יעסקו בדבר הלכה שמא יטעו בדרך ולא יפסעו פסיעה גסה שמזיקה לעיניים, קשה מדוע יעקב אביהם לא הזהירם? ויש ליישב בכמה אופנים:

א. המהר"ל ב'גור אריה' (אות יח) כתב וז"ל "ולפיכך נראה לפרש, **דודאי... פשוטו של מקרא שהזהיר עליהם יוסף בשביל המכירה** שיבואו לידי רוגז ומריבה... ומפני שעדיין קשה למה כתב לשון **רוגז** ולא כתב לשון מריבה... לכך אמרו כי לא בלבד המריבה היא שמביא לידי סכנה, אך כל רוגז - כמו העסק בדבר הלכה, שהם נושאים ונותנים בדבר הלכה ומתרגזים זה עם זה. **לכן דבר יוסף לשון כולל...** וכן 'אל תפסיעו פסיעה גסה'... דכל התרגזות אין לעשות, ומי שפוסע פסיעה גסה, הוא עושה פעל נוסף... שכל פעל שאינו מסודר הוא הרגזה והרעשה" עכת"ד.

ב. המשכיל לדוד' מתרג' וז"ל "עוד יש לדקדק דהול"ל **הלכות** ומאי **הלכה** ומאי **בדבר הלכה**, בהלכה הול"ל. ונראה לפי שיוסף הגיד להם **ההלכה שבה פירש מאביו בפרשת עגלה ערופה** וכדלקמן והיו צריכים לחזור עליה בדרך כדי שלא ישכחוה בענין שידעו לתת סימן יפה לאביהם, מש"ה הוצרך להודיעם דאפ"ה שצריכים לחזור עליה מ"מ לא יחזרו אלא דרך גירסא בעלמא ולא במשא ומתן ובפלפול והמ"ש **בדבר הלכה**, דההלכה ילמדוה ודאי בדרך... ועדיין קשה דהול"ל 'אל תרגזו הדרך' מש"ה מיייתי עוד פי' 'אל תעשו פסיעה גסה' כדי למהר לבשר לאביו ובדרך מלתא באפי נפשה היא" עכת"ד.

ג. כעין זה כתב ה'חתם סופר' וז"ל "אל תתעסקו בדבר הלכה, י"ל היינו **בהלכות עגלה ערופה שמסר להם** לסימן שפירש ממנו, אל יעסקו הם באותה הלכה בדרך, **דלא מסמנא מילתא** וע"כ נכשל יוסף בדרך בעסקו בדבר לא טוב, ושמואל בדיק בספרא" עכ"ל.

ד. בפרוש הט"ז על התורה כתב וז"ל "והא דלא אמר יעקב כן לבניו, נראה דהמעשה היה כן לפני יוסף בשעת פטירתו ממנו, **שהיה להם פלפול ביחד** וע"כ אמר להם, שבדרך לא יהיה להם פלפול" עכ"ל.

ה. ה'כלי יקר' מתרג' בתו"ד וז"ל "לפי שיוסף אמר להם **מהרו** ועלו אל אבי... וחשש אולי יבינו מלשון מהרו, שגם בדרך לא ילכו במתון כי אם בחפזה כדי למהר הבשורה אל אביהם ועי"ז יפסיעו פסיעות גסות יותר מן הנהוג, וילכו עד הערב ממש אחר שקיעת החמה, ע"כ אמר להם אל תרגזו בדרך, דווקא מכאן מהרו ועלו, אבל בדרך עצמו על תרגזו אלא תלכו במתון בפסיעות בינוניות" עכת"ד. וכ"כ ההפלאה בספרו 'ננים יפות' (שם) וז"ל "לפי שאמר להם **ומיהרתם** והורדתם את אבי הנה ע"כ הזהיר להם שלא יפסעו פסיעה גסה". וכ"כ המהרש"א (תענית י: ע"ש).

ו. ה'חתם סופר' מבאר וז"ל "אל תרגזו בדרך, י"ל עפ"י משחז"ל [נדרים כ"ב]. ונתן ה' לך **שם לב רגז**, בבבל כתיב אבל לא בא", **ועתה כשקבלו עליהם לגור בארץ מצרים** בהתחלת הגלות חשש שיתחדש להם לב רגז, ע"כ אמר אל תרגזו בדרך" עכ"ל. ובה מיושב מדוע יעקב לא הזהירם, וכן מיושב מדוע יוסף לא הזהירם בפעם הראשונה ששלחם, כי עדיין לא קבלו לגור במצרים. כעין זה כתב ב'בנין דוד' (עמ' רמו) שכשיצאו מיעקב היו בא"י ואין חשש רוגז, אבל כשיצאו מיוסף היו בחו"ל ושם יש לב רגז.

ז. בספר 'אפריון' כתב וז"ל "ונראה לפע"ד עפמש"ל בפ' וישב [ד"ה ואולם] ובסוף פ' מקץ [ד"ה ואתם], שכבר הרגישו בני יעקב **אשר יש לאביהם חטא שמור מה שלא קיים כיבוד אב** ולכן נענש שנעלם ממנו יוסף... ועתה שנתוודע להם יוסף, הרגישו במספר השנים כ"ב, שהם כנגד כ"ב שנה של אביהם שהיה בבית לבן ובדרך, ונתחדש להם עוד דבר אחר **כי תלמוד תורה גדול יותר מכיבוד אב**, שהרי אביהם שהיה עוד י"ד שנה בבית עבר ועל אלו לא נענש (מגילה טז); ומאחר שנודע להם שכך היא כחה של תורה, מסתמא נתנו אל לבם להתאמץ בכל כחם להתמיד בתורה... לכך הוצרך יוסף להזהירם, כי על הדרך לא יתעסקו בדבר הלכה" עכ"ל. כעין זה כתב ב'חונת התורה' ובגן רווה' ועוד.

ח. ה'תורה הנמימה' כתב וז"ל "ויתכן לומר שצווה להם על שני אלה הדברים, **משום ששיער שיאצו בדרכם כדי למהר לבשר ליעקב**, וזרזם שישמרו עצמן מחיפזון יתירה שמזיק לבריאות" עכ"ל. וקצת צ"ב הלא גם כשירדו למצרים מיהרו מחמת שהיה הרעב כבד בארץ (מג, א-ח). וי"ל.

ט. ה'כתב סופר' כתב וז"ל "ובספר הקטן 'ספר החיים' (אח המהר"ל) ראיתי הלצה נאה למה לא אמר יעקב כשהלכו למצרים אל תעסקו בדבר הלכה, **כי אם אין קמח אין תורה**, שדאגת הפרנסה מבטלת עסק והרהור התורה, וכשהלכו למצרים בשביל חסרון קמח ומחיה, ידע אביהם שלא יעסקו בדבר הלכה, אבל כשנשאו בחזרתם ממצרים בר ולחם וכל טוב הוצרך יוסף לזרזם שלא יעסקו בדבר הלכה" עכ"ל.

י. ה'פרדס יוסף' כתב וז"ל "בקידושין [ל] איתא לעולם ישליש אדם שנותיו שליש במקרא שליש במשנה ותלמוד, ופרך מי ידע כמה חיי, ומשני ליומא, וכתבו תוס' [ד"ה לא צריכא] דבכל יום ישליש. וא"כ בעת ששלחם יעקב **היה סבור שמת יוסף**, וההבטחה שלא ימותו בניו בחייו סבר דנתבטלה, א"כ לא יוכל לצוות לבניו שלא יתעסקו בהלכה, דמוכרחים הם בכל יום להתעסק בהלכה דלא ידעו כמה חיי, אכן בהתוודע יוסף לאחיו דהוברר דעדיין הבטחת ה' אמת שלא ימותו בניו בחייו, לזה ציווה שלא יתעסקו בהלכה, דיכולין אחר כך להתעסק בשעה שיגיעו לישוב" עכ"ל. וכ"כ ב'פתח עינים' לחיד"א.

יא. ובספר 'נחל איתן' הביא מהאחרונים ליישב שיעקב לא הזהירם על 'פסיעה גסה' כי ודאי נזהרו מכך, שהיא מזיקה למאור עיניו של האדם, אבל מבואר בגמרא שם, **שיש לזה תקנה בין של קידוש והבדלה**. ולכן עד עתה שלא שתו יין ממכירת יוסף כמבואר בחז"ל בודאי לא יפסעו פסיעה גסה, אבל אחר שראה אותם שותים עמו יין כמ"ש 'וישתו עמו וישכרו עמו' חשש שמא יפסעו פסיעה גסה, לכך הזהירם.

יב. בספר 'פני יוסף' כתב שרק יוסף הזהירם על כך, מאחר ונתן לבנימין **חמש חליפות** וחלק רב ממה שנתן להם, פחד שמא יריבו עמו וירגזו על כך בדרך ושוב יענשו. לכן הזהירם 'אל תרגזו בדרך' על כך.

יג. המהר"ל צינן ב'קומץ המנחה' מתרג' שכאשר יעקב שלחם הרי הם **שלוחי מצוה** ואינם ניזוקים, אבל בחזרתן שיוסף שלח אותם לאביהם כבר אינם שלוחי מצוה ויש חשש שתרגז הדרך, לכן הזהירם. וצ"ב דבריו, אף שיוסף צווה להם 'מהרו ועלו' מ"מ עדיין ציווה אביהם קיים **וחוזרים גם בשליחותו**, שהרי ביקש מהם 'שובו שברו לנו מעט אוכל' ובוודאי שיש בחזרתם כיבוד אב. ואף שבנימין לא חוזר איתם, מ"מ יש עמם אוכל שביקש וגם עצם הבשורה שיוסף חי, נחשבת כיבוד אב וגם עתה שלוחי מצווה הם.

יד. בספר 'עמק ברכה' [ווייס] תירץ שיוסף ראה אותם עצובים וכמ"ש 'ועתה אל תעצבו' וחשש שמא יעסקו בתורה שנאמר בה 'פיקודי ה' ישרים **משמחי לב**' לכן הזהירם.

טו. בפשטות יש לומר, שהרי מבואר בגמרא שם שחובה **למיגרס** בדרך בד"ת ושני ת"ח המהלכין ואין בניניהם ד"ת אש אוכלתן. אלא **שהענין** נאסר. וזה דיוק הלשון 'בדבר הלכה' לא תעסקו, אבל בדברי **תורה** חובה לעסוק. ויוסף חשש שאחר שהתוודע להם והתברר להם **ש'טעו בדבר משנה'** ומה שפסקו עליו היה טעות, בוודאי **יעיניו** בהלכה של המכירה שוב, לכן הזהירם רק הוא ודוקא עתה שנתוודע להם.

טז. בקובץ 'מוריה' [שנה כו עמ' קו] הביא לתרג', שהאחים סברו ששלוחי מצוה **ניזוקים** [בפרט קודם מתן תורה שאינו מצווה ועושה] והראיה שיוסף בא אליהם בשליחות אביו לך נא ראה שלום אחיך' וניזוק ומכר, לכן נזהרו לא לעסוק בד"ת שלא תרגז עליהם הדרך. אבל עתה שנתוודע להם והוברר שלמחיה שלחני ואין כאן נזק, מוכח ש'שולחי מצוה אינם ניזוקים' ויעסקו בד"ת ותרגז עליהם הדרך, לכן הזהירם ומשום דשכיח היזקא כמבואר בפסחים (ח: ע"ש).

יז. עוד י"ל עפמש"כ הרמב"ן (שם) וז"ל "אל תרגזו בדרך, רגז לשון רתת ותנועה... ולכן הנכון בעיני בפסוק הזה שאמר להם יוסף אל **תפחדו** בדרך - והענין, כי בעבור נשאתם בר ולחם ומזון טוב מצרים בימי הבצרות יפחדו אולי בדרך בלכתם יבואו עליהם לסטים, וכל שכן בשובם עם כל רכושם ולא ימהרו לדבר, ולכן אמר להם שילכו בזריזות... ואל יפחדו כלל בדרך כי שמו עליהם... וממוראו ייראו הכל וילכו ויבאו לשלום" עכ"ל. כעין זה פירש הרשב"ם ובחזקוני. ולפ"ז מובן שרק יוסף מזהירם ורק עתה שגילה להם ששמו עליהם. וילה"ק הלא כשבאו בפעם השנייה למצרים גם היו עמוסים במנחה וכסף רב כמ"ש (בראשית מג, א) "והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים: וכסף משנה קחו בידכם ואת הכסף המושב" והיה ליעקב להרגיעם שלא יפחדו. וי"ל.

יח. ה'בעל הטורים' מפרש וז"ל "יש מפרשים **אל תסמכו עלי לומר אחינו גדול הארץ**, לעשות עול לשום אדם, אלא אל תרגזו לשום אדם בדרך לילך על שדה זרועה" עכ"ל. לפ"ז אתי שפיר למה רק יוסף הזהירם.

ולבנימין נתן שלוש מאות כסף וחמש חליפות שמלות (בראשית מה, כב) איתא במגילה (טז). "אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק, ישל בו. דאמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב בשביל משקל שני סלעים מילת שהוסיף יעקב ליוסף משאר אחיו נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים. אמר רבי בנימין בר יפת רמז לו שעתיד בן לצאת ממנו שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות שנאמר ומרדכי יצא בלבוש מלכות תכלת וכו'". וצ"ע הלא שינה את בנימין משאר אחיו גם בחליפות וגם בכסף. ותרוץ הגמרא מתרץ רק על החמש חליפות ונשאר קשה מדוע לבנימין נתן 300 כסף ולהם לא נתן כלל?

ה'בית הלוי' בנעורו תירץ ע"פ דברי הגמרא (גיטין מד.) המוכר עבדו לעכו"ם קונסים אותו עד עשרה בדמיו. ומחיר עבד מפורש בתורה 'שלושים שקלים יתן לאדונו' (שמות כא, לב) אמור מעתה 'עד עשרה בדמיו' שווה 300 לכן כל השבטים שהיו במכירה נקנסו ב- 300 כסף ולא קיבלו, אבל בנימין שלא היה שותף במכירה קיבל ביד 300 כסף. ודפח"ח.

הגאון מאוסטורבצא מבאר ע"פ המדרש (ב"ר צב,ח) שכאשר נמצא הגביע באמתחת בנימין הטיחו בו אחיו 'גנבא בר גנבתא' - גנב בן גנבת, שרחל גנבה את התרפים מלבן. ובושה זו באה לו מחמת יוסף שציווה להטמין את הגביע באמתחת בנימין. ופסק הרמב"ם (פ"ו מת"ת הי"ב) "המבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא... וקונסין אותו ליטרא זהב בכל מקום ונותנין אותה לחכם" עת"ד. ושויי 'ליטרא' מפרש רש"י בכורות (נ"ד"ה ליטרי) שהוא עשרים וחמשה סלעים. והתוס' שם (ד"ה דמזבנא) כתבו 'במדרש מוכיח שהסלע של זהב אינו אלא י"ב סלעים של כסף'. נמצא ש'ליטרא זהב' שווה 300 סלעי כסף [25 כפול 12 = 300]. לכן יוסף שגרם בושה לבנימין שהיה ת"ח, קנס עצמו ב'ליטרא זהב' ונתן אותה למתבייש וכיון שהאחים ידעו זאת לא קינאו בבנימין ועל זה לא הקשו כלל בגמרא.

והרב מיכאל רצאבי שליט"א שלח בשם ה'קרן תודה' שגם ב- 300 כסף רמז יוסף על מרדכי, שרצה המן לתלות אותו על עץ גבוה 50 אמה וכל אמה יש בה 6 ספחים, הרי 300. והקב"ה הפר עצתו ויצא בחמשה לבושי מלכות מלפני המלך.

לברורי

מקבץ תשובות מהקוראים שליט"א
א. מה הראיה מיוסף הלא הותר לו שעדיין לא קיים פו"ר.

א. הגר"א שליט"א ציין לתוספות השלם (אות ו, וכן בדעת זקנים) שבזה נחלקו לוי ויוסף, לוי שימש מטתו בשני רעבון, ונולדה יוכבד מזה (כמב' פכ"ד ויגש מ"ו כ"ו), ויוסף לא שימש, לוי שימש כב"ה ביבמות ס"א ב', דצריך בן ובת, והיה לו רק בן. אך יוסף סבר כב"ש דבעל' ב' בנים, וכבר היו מנשה ואפרים וקיים המצווה. ובספר 'נחלת צבי' כתב שלכן קרא יוסף לבנו השני אפרים 'כי הפרני אלקים' וס"ל שבזה כבר קיים מצוות פו"ר. **ב.** ה'חמדת שי' והגרש"א שליט"א ועוד, רצו לומר שיתכן ונולדו עם מנשה ואפרים תאומות כמו בשבטים ולא הוזכרו במנין השבעים כמו שלא הוזכרו תאומות השבטים. ויש לפלפל. **ג.** עוד ציין לאור החיים שזה נלמד מאם אינו ענין. עיי"ש.

ב. מה הסימן שהראה שהוא מהול, אחר שצווה לכל המצריים למול.

א. הגרש"ג שליט"א תירץ שלא הראה להם המילה, אלא הודיעם ששמר הברית במעשה דאשת פוטיפר. **ב.** הגר"ח הכהן שליט"א תירץ שזה שאמר הכותב 'כי פי המדבר אליכם' ודיבר עמם בלה"ק וידוע מש"כ בזוהר שברית הלשון וברית המעור מכוונים זה כנגד זה ומ"פי המדבר' הוכיח להם ששמר הברית. **ג.** עוד תירץ שלא מבואר בפסוקים שאכן המצריים מלו את עצמם, רק יוסף רצה להראות להם שהוא המושל והשולט. **ד.** הגר"א שליט"א והבה"ח משה אוהיון נ"ו שהשבטים לא ידעו שצווה לכל מצרים למול, וכן כתב ה'חזקוני'. **ה.** עוד תירץ שיוסף מל ופרע והם מלו בלא פריעה והדבר ניכר, וכיון ל'דעת נוטה' (ויגש, מה) וכן ב'טעמא דקרא' ומדויק לשון רש"י 'מהול ככם' היינו מילה ופריעה. **ו.** עוד תירץ שיוסף נולד מהול כדאיתא במד"ר וישב (פדו, ו) ובתנחומא נח (ה) ויש היכר בין הנולד מהול למי שמל. **ז.** רבים שלחו דברי החזקוני שרק הצריכים אוכל מלו, והעשירים לא. ויוסף היה משנה למלך ולמה מל? ע"כ מחמת שהוא יהודי. וזה מדויק ברש"י 'והנה עיניכם ראוות - בכבודי ושאיני אחיכם שאני מהול ככם' ודפח"ח. **ח.** ה'חמדת שי' תירץ שכיון שהוא צווה להם, הרשות בידו שלא למול ומי יאמר לו מה תעשה והוא המושל והשליט. **ט.** עוד ציין לכלי יקר שהראה להם שלא נמשכה ערלתו עיי"ש.

א. אלה בני לאה... כל נפש בניו ובנותיו שלשים ושלש (בראשית מו, טו) פרש"י "שלושים ושלש - ובפרטן אי אתה מוצא אלא ל"ב. אלא זו יוכבד שנולדה בין החומות בכניסתן לעיר". וצ"ב מדוע רש"י מקשה ומפרש כן בפסוק זה, בעוד המדרש (ב"ר צד, ט) מקשה ומפרש כן על פסוק כ"ט וז"ל "כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים" - רבי לוי בשם רבי שמואל בר נחמן ראית מימך אדם נותן לחבירו ששים וששה כוסות וחוזר ונותן לו אף שלשה והוא מונה אותם שבעים, אלא זו יוכבד שהשלימה מנין של ישראל במצרים". הלא דבר הוא!?

ב. ושאל בן הכנענית (בראשית מו, ז)

פרש"י "בן דינה, שנבעלה לכנעני" וצ"ב הלא 'בישראל הולך אחר האם' והיא לא היתה כנענית?

[אשמח לתשובות שיתפרסמו א"ה במדור **לברורי**, בטל' 0533157838 או במייל [m0533157838@gmail.com].

מוסר

במהלך קריאת הפרשיות האחרונות עולה ומתעוררת השאלה והתמיהה, איך נער בן שבע עשרה שנה שהיה 'בן זקונים' לאביו חבורתא עם יעקב אבינו והוא מלמדו כל מה שלמד י"ד שנה בבית שם ועבר, מוצלח ומושלם בכל. נופל מאיגרא רמה לבירא עמיקתא ולא מאבד את שפיות הדעת, מהיכן הכוחות ומה הסוד שהחזיק אותו. ועוד, איך נשאר במנוחת הנפש בלא כעס וקפידה על אחיו שמכרו אותו והתעמרו בו?

כמו כן, כשנתבונן במאורעות שעברו על יוסף באותם שנים, נראה שהיה נתון לסכנות ופגעי הטבע שקשה לצאת מהם בחיים, הן כשהשליכו אותו לבור ואין בו מים להחיות נפשו, ולא זו בלבד, אלא שיש בו נחשים ועקרבים שאמורים להזיק וברי היזקא כשיש 'דוחקא' כמבואר בברכות והוא יוצא משם חי. גם לאחר מיכן כשהושלך לבית הסוהר בדבר עלילה נוראה ושלטה בו מידת הדין, יצא משם חי ולא נגזר דינו כשר האופים, מה הסוד? ולא זו בלבד אלא שעלה לגדולה להיות משנה למלך. ואף כאן השאלה 'מה סוד המהפך'? איך עלה מבירא עמיקתא לאיגרא רמה.

התשובה לכל התמיהות מופיעה בפרשתנו (מה,ח) "**ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלקים**" יוסף לא ראה את השבטים בתמונה ולא את הנחשים והעקרבים ולא את הישמעאלים ולא את אשת פוטיפר ולא אף אחד, רק דבר אחד מול עיניו "אין עוד מלבדו"! וכבר כתב ה'נפש החיים' (גיב, זז"ל "ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שם רושם כלל. **כשהאדם קובע בליבו לאמר ה' הוא האלקים האמתית ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם** וכל העולמות כלל והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו. ומבטל בליבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם. ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ב"ה. **כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול לו שם דבר כלל...** וגם יגזור אומר ויקם לו לפעול ענינים ונסים נפלאים היפוך סודו כחות הטבעים" עכ"ל.

זו ההכנה שיוסף מלמד ומכיין את ישראל קודם בואם לשעבוד מצרים 'אין עוד מלבדו' ולית אתר פנוי ממנו יתברך ואין שום כח בעולם חוץ ממנו ורק בכח זה אפשר לשדד מערכות הטבע ולבטל כל הכוחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול עליהם. וכתבו בספרים הקדושים שזה השם הרמוז בפסוק "אנכי ארד עמך מצרימה" (בראשית מו,ד) והוא ר"ת של הפסוק "**אין עוד מלבדו**" ובכח זה פרנסם יוסף "הא לכם זרע". ואכמ"ל.

אף בימים אלו, שאחינו בית ישראל נתונים בצרה ובשביה ולא נראה באופק ההצלה וההצלחה בדרך הטבע וכוחות רבים בעולם עומדים עלינו לכלותינו ודינין ורצונות אחרים שולטים בנו. אין לנו להישען אלא על מה שלימדנו **יוסף הצדיק 'אין עוד מלבדו'** וכשנדבק מחשבתנו בזה, יספיק הוא יתברך שיתבטלו מעלינו כל הכוחות והרצונות האחרים ויתקיים בנו הכתוב "**והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשיו**" (עובדיה א,יח)

הפצת העלון וזיכוי הרבים לזכות

ר' יוסף בן הרב דוד אזולאי ונוות ביתו תחי' לבריאות, פרנסה והצלחה בכל מעשי ידיהם וכן להצלחת ולרפואת אושרה בת בטי תחי'